

Een luchtje aan de fairway

Na het inrijden ziet de fairway er zo uit.

Coronacrisis biedt gelegenheid om drijfmest toe te passen

Tijdens de coronacrisis stonden veel golfbanen voor een dilemma: zet je het baanonderhoud op dezelfde manier voort, of benut je de periode om het onderhoud juist aan te passen? HGM koos voor die laatste optie. De onderhoudsaannemer heeft tijdens de 'coronastilte' drijfmest aangebracht op fairways van diverse banen.

Auteur: Nino Stuivenberg

Nieuw is het gebruik van drijfmest op golfbanen niet, maar het is een bewerking die je in de praktijk niet vaak ziet. Daar is een reden voor: de stankoverlast is behoorlijk en het duurt een aantal dagen voordat de mest ingetrokken is. Tijdens een normaal speelseizoen is het daarom lastig om drijfmest toe te passen. Maar 2020 is door de coronacrisis verre van normaal. En daarom was de kans er dit jaar wel, legt Roelof Scherff, bedrijfsleider bij HGM, uit. 'Drijfmest geeft veel stank, waardoor je er nooit de gelegenheid voor hebt. Toen alle banen dicht waren, zijn we gaan nadenken: kunnen we dingen doen die normaal gesproken niet mogelijk zijn? Het idee ontstond zo om drijfmest toe te passen op de armere zandgrondfairways.'

Lokale boeren

Drijfmest is een combinatie van vaste en vloeibare koeienmest (gier). Het idee is dat deze bemesting het bodemleven en de grasgroei stimuleert. Scherff legt uit: 'Het werkt als een organische meststof. Koeien eten de hele dag door grasplanten, dus hun mest bestaat

helemaal uit plantresten. Het heeft geen hoge bemestingswaarde, maar je brengt er wel het gehalte organische stof mee omhoog. Dat is een voordeel ten opzichte van kunstmest:

kunstmest is duurder en je moet het intensiever gebruiken.' Bovendien is drijfmest volop verkrijgbaar bij agrariërs. Scherff: 'Boeren zitten met een mestoverschot. Zij mogen een deel

De fairway vijf weken na het toepassen van drijfmest.

van de mest op het land gebruiken, maar daar zit een maximum per hectare aan. Het overschot moeten ze verwerken en dat kost geld. Hierdoor kan er kostenneutraal mest verwerkt worden op de golfbaan. Wij hebben de drijfmest laten verwerken door lokale boeren en loonwerkers. Wel hebben we eerst gekeken met welk materiaal dit zou gebeuren, zodat we niet onnodig schade zouden krijgen. In de veeteelt en landbouwsector wordt immers wat groter materieel gebruikt. We hebben gebruikgemaakt van injecteerouters. Die maken een opening in de graszode, waar de mest dan in kan vloeien.'

Aangepaste planning

HGM heeft meerdere golfbanen in onderhoud, waaronder Burggolf. In samenspraak met die opdrachtgever werd het idee opgepakt voor de zandarme fairways op onder meer Gendersteyn en Wijchen. Het commitment van Burggolf en HGM was nodig, want het normale onderhoudsregime moet opzijgeschoven worden als er voor drijfmest gekozen wordt. Scherff: 'Dat is in goede samenwerking gegaan. Een dag voor de toepassing worden de fairways gemaaid. En je kunt daarna een paar dagen niet maaien, want de mest moet eerst intrekken en uitdrogen.' De grasmat wordt met een snijkouter ingesneden, waardoor de mest in de mat en bodem kan vloeien. Er is geen speciale machine voor het toepassen van drijfmest op golfbanen. De mest komt uit de landbouw en wordt daarom ook met een landbouwmachine uitgereden. 'Zo'n machine is wel groot, maar de bodemdruk per vierkante centimeter valt mee', vertelt Scherff. 'Vooraf hadden wij erop gerekend dat er wel wat schade zou zijn na het inbrengen, maar dat is heel erg meegevallen. Wij deden dit in een droge periode op zandgrond. Wat dat betreft, kwam alles goed samen in deze "benauwde" tijd.'

Juiste timing

Ook wat betreft het maaien was het voor HGM even afwachten wat de gevolgen van de drijfmest zouden zijn. Scherff: 'Wij waren ons ervan bewust dat we problemen zouden krijgen met kooimaaiers. Als de drijfmest niet snel genoeg intrekt en indroogt, kan het maaien met kooien op problemen stuiten. Kooimaaiers geven het strakste maaibeeld op de fairway, maar zijn ook gevoelig voor schade aan ondermes en rondsel. Bovendien wordt de maaivoogte bewaakt door een rol voor en achter de maaicilinder. Als daar vuil aankoekt, kan de maaivoogte verlopen.' Lang uitstellen van het maaien is echter geen optie, want een kooimaaiër is bedoeld om een grasmat te onderhouden met maaien en niet om hoogstaand gras af te maaien. 'Al met al was het dus de vraag of we binnen een week alweer konden maaien of dat we tijdelijk een andere maaitechniek moesten toepassen. Maar de problemen met de kooimaaiër vielen uiteindelijk mee door de droogte. Al vrij snel was de mest zo zacht als ingedroogde, vezelachtige pulp, en dus niet schadelijk voor de maaier. Na de eerste maaibeurt over de drijfmest was een normale wasbeurt van de machine voldoende om deze weer zuiver te krijgen.' Droogte speelde HGM in dit geval dus in de kaart. Scherff is blij dat het niet te veel geregend heeft. 'Dan spoelt de mest beter in de sleuven, maar blijft het ook vochtiger. Toevallig heeft het voor ons zo goed uitgepakt.'

Explosie van straatgras?

Onder greenkeepers zijn de meningen over de inzet van drijfmest verdeeld: niet iedereen is enthousiast. Om milieutechnische redenen, en omdat drijfmest niet alleen de groei van gras, maar ook van onkruid en straatgras kan bevorderen. Scherff begrijpt dat wel, maar is er op deze banen niet zo bang voor. 'We brengen de voeding vooral in de bovenste laag gras aan. Als je een goed grasbestand hebt met goed

onderhoud, zal drijfmest geen probleem zijn. Heb je de grasmat niet op orde, dan is er kans op straatgras. Bij het aanbrengen maak je een sleuf in de bodem en als daar net een straatgraszaadje in komt, zal dat zeker gaan groeien. Maar de voordelen zijn voor ons belangrijker dan de nadelen. Bovendien passen we drijfmest alleen toe op fairways, niet op greens, waar onkruid en straatgras nog nadeliger zijn. Kans op onkruid is er altijd, ook bij deze methode. Elk voordeel heeft ook een nadeel.'

Kostenneutrale ingreep

Nu de bewerking erop zit, hopen de golfbanen er natuurlijk voordelen van te zien. Volgens Scherff zijn die er op de korte en lange termijn. 'In de mest zit een vrij lage concentratie stikstof, die snel zal vrijkomen. Dat is al in de eerste weken en maanden. Bij de organische stof duurt dat wat langer; daar hopen we de komende jaren profijt van te hebben.' HGM kijkt dan ook positief terug op deze ingreep. Het is een mooi voorbeeld van de crisis zien als kans. 'Nu de golfbanen tijdens de coronacrisis stilstonden zonder inkomsten, ging het onderhoud wel door en dat moest ook betaald worden', zegt Scherff. 'Dat is niet gemakkelijk en daar hebben wij samen met de klant in meegedacht. Het toepassen van drijfmest is gelukkig geheel kostenneutraal. Je biedt de grasmat een voordeel en het kost je niets extra's.'

Be social

Scan of ga naar:

www.greenkeeper.nl/article/33443/een-luchtje-aan-de-fairway